

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»

Факультет філології, психології та педагогіки

Кафедра психології та педагогіки

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
та навчальної роботи

А.М. Мартиненко
А.М. Мартиненко
серпня 2024 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПРАКТИКУМ ІЗ ЗАГАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ»**

підготовки бакалавра

спеціальності 053 «Психологія»

Полтава
2024 рік

Handwritten signature

Робоча програма з дисципліни «Практикум із загальної психології» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 053 «Психологія». Складена відповідно до освітньої програми бакалавра «Практична психологія», 2024 р.

Розробник: Хоменко Є. Г., кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології та педагогіки

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми Євгенія ХОМЕНКО

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри психології та педагогіки

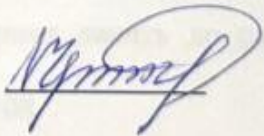
Протокол від «27» серпня 2024 року № 1

Т.в.о. завідувача кафедри психології та педагогіки
«27» серпня 2024 року

 Вікторія ШЕВЧУК

Схвалено навчально-методичною комісією
факультету філології, психології та педагогіки
Протокол від «29» серпня 2024 року № 1

Голова навчально-методичної комісії
факультету філології, психології та педагогіки
«29» серпня 2024 року

 Віктор ЧЕРНИШОВ

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		Форма навчання денна
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»	Обов’язкова
Загальна кількість годин – 180		
Модулів – 1	Спеціальність 053 «Психологія»	Рік підготовки:
Змістових модулів –4		1-й
		Семестр
		2-й
		Лекції
	-	
Індивідуальне завдання – не передбачено	Ступінь вищої освіти <u>бакалавр</u>	Практичні, семінарські
		-
		Лабораторні
		72
		Самостійна робота
		108 год.
		Індивідуальна робота:
		-
	Вид контролю: диф. залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 72/108

2. Мета навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Практикум із загальної психології» – сформувати знання про специфіку дослідження когнітивної, емоційно-вольової сфер, індивідуально-типологічних та мотиваційних властивостей особистості, вміння і навички проведення психологічних досліджень, аналізу та інтерпретації отриманих результатів.

Вивчення курсу дозволить сформувати наступні загальні компетентності:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Вивчення курсу дозволить сформувати наступні спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.

СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовою вивчення дисципліни є «Загальна психологія».

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

Основні завдання навчальної дисципліни спрямовані на досягнення програмних результатів:

ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

ПР6. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження.

ПР7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за запланованим результатом вивчення навчальної дисципліни.

Мінімальний пороговий рівень оцінки визначається за допомогою якісних критеріїв і трансформується в мінімальну позитивну оцінку числової (рейтингової) шкали.

Сума балів	Значення ЄКТС	Оцінка	Критерій оцінювання	Рівень компетентності

90-100	A	Відмінно	Здобувач демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Власні пропозиції Здобувача в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін.	Високий, що повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни.
82-89	B	Добре	Здобувач демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною.	Достатній, що забезпечує Здобувачу самостійне вирішення основних практичних задач.
74-81	C	Добре	Здобувач в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідають робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та використовує для рішення характерних/типових практичних завдань на професійному рівні. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають ускладнення.	Достатній, конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни.
64-73	D	Задовільно	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядалися з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.	Середній, що забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни.

60-63	Е	Достатньо	Здобувач має певні знання матеріалу, передбаченого володіє основними положеннями на рівні, який визначається як мінімально допустимий. Правила вирішення практичних завдань з використанням основних теоретичних положень пояснюються з труднощами. Виконання практичних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	Середній, що є допустимим у всіх складових навчальної дисципліни.
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання екзамену/заліку	Здобувач може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни Здобувач виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних і лабораторних робіт в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у Здобувача відсутні.	Низький, не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни.
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Здобувач не допущений до здачі екзамену/заліку.	Незадовільний, Здобувач не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни.

6. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: диференційований залік, проміжний міжсесійний контроль, стандартизовані тести, які опрацьовуються на лабораторних заняттях.

7. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

Психологічна діагностика особистісних проявів.

Тема 1. Проблема особистості у психології. Спрямованість як провідна підструктура особистості. Дослідження оцінки рівня реактивної та особистісної тривожності. Дослідження рівня наполегливості. Дослідження рівня імпульсивності. Визначення рівня егоцентричної спрямованості особистості. Дослідження особливостей самооцінки особистості (Г.М. Казанцевої). Дослідження адекватної самооцінки (за А. Реан). Дослідження спрямованості особистості (Б. Басса). Дослідження «Я-концепції» особистості.

Лабораторне заняття № 1,2,3,4,5.

Тема 2. Діяльність у психологічній науці. Психологічні засади діяльності та здібностей людини. Психологічна характеристика діяльності людини. Емпіричні методи дослідження діяльності. Методика «Вивчення мотивації навчальної діяльності (М.І. Алексєєва).

Діагностика мотивації досягнення успіху та уникнення невдачі (А. Реан). Методика «Техніка постановки цілей» (за Дж.Г. Скотт). Чотирьохмірна модель причин успіху та невдачі (Б. Вайнер). Дослідження комунікативних та організаційних здібностей.

Лабораторне заняття № 6,7.

Тема 3. Особливості дослідження спілкування та міжособистісної взаємодії. Дослідження спілкування та міжособистісних стосунків у групах і колективах. Вивчення міжособових стосунків у колективі, використовуючи метод вибору лідера. Діагностика потреби у спілкуванні (за Ю.Л. Орловим). Методика експертної оцінки невербальної комунікації (за А.М. Кузнецовою). Рефлексія розвитку комунікативності як провідної якості психолога. Методика самоспостереження за проявами творчих здібностей у різних видах діяльності «Креативність» (за Дж. Гілфордом). Методика виявлення комунікабельності (В.А. Кан-Калік, М.Д. Нікандров).

Лабораторне заняття № 8,9,10.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

Психодіагностика пізнавальної сфери особистості

Тема 4. Психологічні особливості дослідження відчуття. Поняття про відчуття. Функції відчуттів. Роль відчуттів в життєдіяльності людини. Сенсорна депривація, її чинники. Наслідки сенсорної депривації. Загальні закономірності відчуттів. Інтенсивність відчуттів. Модальність відчуттів. Тимчасові характеристики відчуттів. Інтенсивність відчуттів. Модальність відчуттів. Тимчасові характеристики відчуттів і пов'язані з ними ефекти. Просторова локалізація джерела відчуттів. Емоційний тон відчуттів. Рефлекторна природа відчуттів

Лабораторне заняття № 11,12.

Тема 5. Психологічні особливості дослідження сприймання. Поняття про сприйняття як цілісне відображення предметів. Умови виникнення образу сприймання. Предметна оформленість світу на основі сприйняття. Функції сприймання. Фізіологічні механізми сприймання. Рефлекторна основа сприймання. Основні властивості сприймання: предметність, цілісність, константність, структурність, усвідомленість, аперцепція. Сприймання як дія. Співвідношення об'єкту і фону. Умови виділення об'єкту з фону. Класифікація сприймання: за модальності, за формою існування матерії. Сприймання простору, часу, руху. Спостережливість. Індивідуальні типи сприймання.

Лабораторне заняття № 13,14.

Тема 6. Психологічні особливості дослідження пам'яті. Пам'ять як психічний процес. Феноменологія пам'яті. Основні механізми пам'яті: відображення, збереження, забування, відтворення. Образ пам'яті як відображення. Функції пам'яті. Основні теорії пам'яті. Непсихологічні теорії пам'яті: фізіологічна, фізична, хімічна. Психологічні теорії пам'яті. Асоціативна теорія пам'яті. Види асоціацій. Прості асоціації. Складні асоціації. Діяльнісний підхід до дослідження пам'яті. Поняття про мнемічну діяльність. Залежність запам'ятовування від місця матеріалу, що запам'ятовується, в структурі діяльності.

Лабораторне заняття № 15,16,17.

Тема 7. Психологічні особливості дослідження мислення дійсності. Мислення як узагальнене відображення. Зв'язок мислення з мовленням. Соціальна природа мислення людини. Мислення і чуттєве пізнання. Мислення як продуктивний процес. Суб'єктивно та об'єктивно нове знання як продуктивний процес. Суб'єктивно та об'єктивно нове

знання як продукти мислення. Мислення як процес. Мотивація мислення. Проблемна ситуація, її основні компоненти. Проблемна задача. Мисленнєва дія, її структура. Мисленнєві операції. Аналіз, синтез, узагальнення, порівняння, абстрагування, конкретизація. Взаємозв'язок аналізу й синтезу з іншими мисленнєвими операціями. Основні форми мислення. Судження, їх види.

Лабораторне заняття № 18,19,20,21,22.

Тема 8. Особливості дослідження уваги. Поняття уваги. Функції уваги. Теорії уваги. Види уваги. Мимовільна увага. Характеристика чинників, що зумовлюють мимовільну увагу. Довільна увага. Особливості, умови виникнення і підтримки довільної уваги. Довільна увага як вища психічна функція. Післядовільна увага. Умови її виникнення. Значення післядовільної уваги в педагогічній практиці. Індивідуальна, групова і колективна увага. Зовнішня і внутрішня увага. Властивості уваги. Обсяг уваги. Концентрація і стійкість уваги. Коливання уваги. Розподіл уваги. Переключення уваги. Феномени неуваги. Неуважність, її види. Роль уваги в організації і регуляції діяльності.

Лабораторне заняття № 23.24.

Тема 9. Психологічні особливості дослідження уяви. Соціальна природа уяви. Уява як специфічний людський вид діяльності. Уява як процес випереджувального відображення і перетворення уявлень. Зв'язок уяви з іншими пізнавальними процесами. Мислення та уява в проблемній ситуації. Активна роль уяви в проблемних ситуаціях, що характеризуються дефіцитом інформації. Концепції Дж. Гілфорда, Р. Стернберга, Д. Лаверта, С.Д. Максименка, В.О. Моляка. Уява та органічні процеси. Вплив уяви на перебіг органічних процесів. Ідеомоторні акти і механізм навіювання. Форми зв'язку уяви з дійсністю. Роль уяви в поведінці і діяльності людини. Види уяви. Довільна і мимовільна уява. Активна і пасивна уява. Відтворююча і творча уява. Мрія. Просторова уява. Прийоми формування образів уяви. Аглютинація, схематизація, акцентування, гіперболізація, літота, типізація, загострення. Основні етапи формування образів уяви. Індивідуальні особливості уяви. Основні типи уяви. Етапи розвитку уяви. Роль фантазії в ігровій діяльності дитини і творчій діяльності дорослого.

Лабораторне заняття № 25,26.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3.

Емоційно-вольова сфера особистості

Тема 10. Особливості вивчення емоцій особистості. Поняття про емоції і почуття. Почуття і потреби особистості. Сигнальна і регулятивна функція емоцій і почуттів. Роль почуттів в практичній і пізнавальній діяльності людини. Теорії емоцій. Класифікація емоцій. Форми переживання почуттів. Емоційний тон почуття. Афект. Фрустрація як механізм формування емоцій.

Лабораторне заняття № 27.

Тема 11. Вивчення емоційних станів особистості. Стрес. Стресори і основні фази стресу. Стресостійкість. Настрій, його основні характеристики. Вищі почуття як результат суспільного розвитку особистості і як мотиви поведінки. Моральні, інтелектуальні, естетичні та праксичні почуття. Роль почуттів у формуванні переконань людини. Почуття, що виявляють ставлення людини до людини. Роль виховання почуттів у формуванні особистості

Лабораторне заняття № 28.

Тема 12. Емоційна саморегуляція особистості. Поняття про волю. Зв'язок волі з

переборюванням труднощів. Регулююча, стимулююча й затримуюча функції волі. Фізіологічні основи волі. Вольова дія. Свідомі, вольові дії та їх цілеспрямований характер. Структура простої і складної вольової дії. Мотивація вольової дії і стан “боротьби” мотивів. Вольове зусилля, його природа. Прийняття рішення і виконання як етап вольової дії. Вольові якості особистості, їх формування. Розлади вольової діяльності і причини, що їх викликають.

Лабораторне заняття № 29.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4.

Індивідуально-типологічні особливості особистості

Тема 13 Особливості вивчення типологічних властивостей особистості. Темперамент. Поняття про темперамент. Темперамент як властивість особистості. Вчення про темперамент. Вчення про темперамент Гіппократа. Типологія темпераментів Кречмера-Шелдона. Дослідження проблеми темпераменту в роботах І.П. Павлова. Основні властивості і прояви темпераменту, за Б.М. Тепловим. Концепція темпераменту, за В.М. Русаловим. Фізіологічні основи темпераменту. Властивості нервової системи як основа темпераменту. Вчення І.П. Павлова. Сила збудження і гальмування, врівноваженість і рухливість нервових процесів. Типи нервової системи за І.П. Павловим. Дослідження властивостей нервової системи Б.М. Тепловим і В.Д. Небиліциним. Психологічні характеристики темпераменту. Типи темпераменту, їх характеристика. Особливості співвідношення темпераменту людини і успішності її діяльності. Індивідуальний стиль діяльності. Врахування типів темпераменту школярів у навчально-виховному процесі

Лабораторне заняття № 30,31.

Тема 14. Особливості вивчення типологічних властивостей особистості. Характер. Визначення характеру. Характер як системне утворення особистості. Поняття про риси характеру. Характер і темперамент. Характер і особистість. Структура характеру. Симптомокомплекс рис характеру. Прояв характеру через діяльність, ставлення до людей, до самого себе, емоційність і волю. Цілісність характеру. Ступінь вираженості рис характеру. Поняття про акцентуації рис характеру. Концепції К. Леонгарда і А.Є. Лічка. Характер і спрямованість особистості. Роль конфліктних ситуацій у формуванні характеру.

Лабораторне заняття № 32,33,34.

Тема 15. Проблеми виміру та розвитку здібностей. Поняття про здібності. Задатки, їх види. Задатки і здібності. Розвиток задатків як соціально зумовлений процес. Класифікація здібностей. Характеристика загальних здібностей. Спеціальні здібності. Структура здібностей. Проблеми вимірювання і визначення здібностей. Кількісна характеристика здібностей. Класифікація рівнів розвитку здібностей. Потенційні та актуальні здібності. Обдарованість, талант, геніальність. Компенсація здібностей. Формування здібностей. Залежність розвитку здібностей від навчання. Роль інтересів і нахилів в формуванні здібностей. Працьовитість як фактор розвитку здібностей. Роль педагога і сім'ї в розвитку здібностей школяра. Здібності та завдання профорієнтації.

Лабораторне заняття № 35,36.

8. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		лекції	практичні	лабораторні	Індивід. роб.	Самост. роб.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1.						
Психологічна діагностика особистісних проявів.						
Тема 1. Проблема особистості у психології	20	-	-	10	-	10
Тема 2. Діяльність у психологічній науці	14	-	-	4	-	10
Тема 3. Особливості дослідження спілкування та міжособистісної взаємодії	16	-	-	6	-	10
Разом за змістовим модулем 1	50	-	-	20	-	30
Змістовий модуль 2.						
Психодіагностика пізнавальної сфери особистості						
Тема 4. Психологічні особливості дослідження відчуття	10	-	-	4	-	6
Тема 5. Психологічні особливості дослідження сприймання	9	-	-	4	-	5
Тема 6. Психологічні особливості дослідження пам'яті	13	-	-	6	-	7
Тема 7. Психологічні особливості дослідження мислення	17	-	-	10	-	7
Тема 8. Особливості дослідження уваги	11	-	-	4	-	7
Тема 9. Психологічні особливості дослідження уяви	12	-	-	4	-	8
Разом за змістовим модулем 2	72	-	-	32	-	40
Змістовий модуль 3.						
Емоційно-вольова сфера особистості						
Тема 10. Особливості вивчення емоцій особистості	8	-	-	2	-	6
Тема 11. Вивчення емоційних станів особистості	8	-	-	2	-	6
Тема 12. Емоційна саморегуляція особистості	8	-	-	2	-	6
Разом за змістовим модулем 3	24	-	-	6	-	18
Змістовий модуль 4.						
Індивідуально-типологічні особливості особистості						
Тема 13. Особливості вивчення типологічних властивостей особистості. Темперамент	11	-	-	4	-	7
Тема 14. Особливості вивчення типологічних властивостей особистості. Характер	13	-	-	6	-	7
Тема 15. Проблеми виміру та розвитку здібностей	10	-	-	4	-	6
Разом за змістовим модулем 4	34	-	-	14	-	20
УСЬОГО	180	-	-	72	-	108

9. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин для денної форми
	Семінарські заняття не передбачені	

10. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин для денної форми
	Практичні заняття не передбачені	

11. Теми лабораторних занять

№ заняття	Назва теми	Кількість годин для денної форми
1	Проблема особистості у психології	2
2	Проблема особистості у психології. Я-концепція.	2
3	Дослідження самооцінки особистості	2
4	Дослідження рівня домагань	2
5	Проективні методики вивчення особистості	2
6	Діяльність у психологічній науці. Дослідження мотивації досягнень	2
7	Диференційно-діагностичний опитувальник (ДДО)	2
8	Особливості дослідження спілкування. Визначення комунікативних та організаторських здібностей	2
9,10	Вивчення міжособистісних стосунків у групі за методикою Дж. Морено «Соціометрія»	4
11	Основні підходи до дослідження відчуттів, сприймання у психології.	2
12	Вимірювання просторового порогу тактильної чутливості	2
13	Методи дослідження сприймання	2
14	Сприймання часу	2
15	Дослідження особливостей пам'яті.	2
16	Вивчення процесів запам'ятовування	2
17	Вивчення безпосереднього на опосередкованого запам'ятання	2
18	Дослідження впливу установки на спосіб розв'язання задач	2
19	Дослідження аналітичності мислення	2
20	Дослідження рефлексивності мислення	2
21	Робота студентів на виявлення здатності виділення суттєвих ознак	2
22	Опрацювання методики «Складні аналогії»	2
23	Особливості дослідження уваги	2
24	Відшукування чисел за таблицями Шульте	2
25,26	Психологічні особливості дослідження уяви	4
27	Особливості вивчення емоцій особистості	2

28	Вивчення емоційних станів особистості	2
29	Дослідження суб'єктивного контролю	2
30	Дослідження сили нервової системи	2
31	Дослідження типу темпераменту	2
32	Дослідження схильності до ризику	2
33	Дослідження характерологічних тенденцій	2
34	Дослідження акцентуацій характеру	2
35,36	Проблеми виміру та розвитку здібностей	4
	Разом	72

12. Самостійна робота

Метою самостійної роботи студентів є: розвиток вмінь працювати з літературними джерелами та електронними носіями, складати конспекти, аналізувати теоретичний та емпіричний матеріал, складати порівняльні таблиці, структурно-логічні схеми, порівнювати різні наукові концепції, теорії, закономірності та робити обґрунтовані висновки.

Види самостійної роботи:

- пошук відповіді на запитання у вказаних джерелах інформації;
- тлумачення спеціальних термінів та понять, які зустрічаються у тексті, за словником;
- складання розгорнутого плану відповіді;
- виписування основних тез відповіді;
- складання списку додатково використаної літератури;
- підготовка до виконання модульної контрольної роботи (тестування);
- підготовка до складання диф. заліку за контрольними питаннями.

Питання для самостійного вивчення студентами

№ з/п	Назва питань	Кількість годин для денної форми
1	Характеристика понять: індивід, людина, індивідуальність, особистість. Виявлення типологічних особливостей особистості (за К. Юнгом). Дослідження особливостей «Я-концепції» особистості. Особливості дослідження самоактуалізації особистості.	10
2	Види діяльності в психологічній науці. Структура діяльності людини. Дослідження мотиваційної сфери особистості. Відмінність мотивації та мотиву. Психологія освоєння діяльності.	10
3	Особливості дослідження спілкування та міжособистісної взаємодії	10
4	Роль відчуттів у пізнавальній діяльності людини. Основні види та властивості відчуттів. Методи та специфіка проведення дослідження відчуттів.	6
5	Особливості дослідження сприйняття часу. Як визначити домінуючий тип сприймання за роботою провідних аналізаторів. Вивчення ілюзії зорового сприйняття. Сприймання.	5
6	Визначення поняття пам'ять. Домінуючий тип пам'яті. Особливості дослідження словесно-логічної пам'яті. Короткотривала та довготривала оперативна пам'ять.	7
7	Визначення типів мислення. Особливості дослідження аналітичного мислення та його особливості. Дослідження в структурі мислення особливостей здатності до узагального	7

	й абстрагування . Індивідуальні особливості розв'язування задач.	
8	Психологічна характеристика розвитку уваги, види та властивості уваги. Визначення рівня вибіркової уваги. Визначення обсягу уваги. Особливості концентрації уваги.	7
9	Види та поняття уяви. Визначення індивідуальних особливостей уяви. Дослідження особливостей «надмірного фантазування».	8
10	Характеристика головних емоцій та почуттів. Види та властивості емоцій та почуттів. Діагностика емоційної спрямованості. Діагностика рівнів емоційного вигорання.	6
11	Особливості проявів пост-травматичного стресового розладу. Дослідження особливостей депресивного стану. Самооцінювання емоційних станів.	6
12	Дослідження суб'єктивного самоконтролю. Воля та головні її характеризуючі компоненти. Особливості дослідження вольових процесів особистості.	6
13	Особливості розуміння поняття темпераменту. Тип темпераменту. Визначення основних властивостей темпераменту. Екстраверсія, інтроверсія, нейротизм.	7
14	Визначення поняття характеру. Особливості прояву характерологічних рис особистості. Визначення поняття «акцентуації» характеру. Система дослідження характеру шляхом використання опитувальників та проєктивних методик.	7
15	Характеристика поняття «здібності». Визначення основних видів здібностей. Якісні та кількісні характеристики здібностей. Рівень розвитку здібностей.	6
	Разом	108

13. Індивідуальні завдання

Не передбачено планом

14. Методи навчання

При викладанні дисципліни застосовуються словесні, наочні та практичні методи навчання:

Методи за характером навчально-пізнавальної діяльності студентів: проблемного навчання (проблемного викладення матеріалу, створення проблемних ситуацій); частково-пошуковий (евристичних запитань); дослідницький (есе, наукові доповіді).

Методичні прийоми як компоненти методів: вербальні (бесіда, пояснення); ілюстративно-демонстраційні (ілюстрування, демонстрування); прикладні (практичні завдання); інтерактивні (мозковий штурм).

Методи за формою організації навчання: лабораторні заняття; самостійна робота студентів (позааудиторна, науково-дослідна робота студентів).

Методи оцінювання: усний контроль (усний індивідуальний, усний фронтальний) письмовий контроль (письмовий фронтальний); тестовий контроль.

15. Методи контролю

Використовуються такі види контролю, як поточний, модульний та підсумковий.

Поточний контроль здійснюється на лабораторних заняттях шляхом опитування або письмових завдань, під час перевірки самостійної роботи, тестування або в ході

індивідуальних співбесід зі студентами під час консультацій. Вибір конкретних форм і методів поточного контролю знань студентів залежить від викладача і доводиться до їхнього відома на першому лабораторному занятті.

Модульний контроль передбачає перевірку знань студентів з певної частини матеріалу та здатності до інтегрованого відображення ними знань з різних тем, що входять до складу змістового модуля. Модульний контроль реалізується шляхом проведення спеціальних контрольних заходів (у формі тестування), проводиться наприкінці кожного змістового модулю за рахунок аудиторних занять, під час групових консультацій або ж за рахунок часу, відведеного на самостійну роботу студентів. На підставі результатів модульного контролю здійснюється міжсесійний контроль (атестація).

Підсумковий контроль передбачає, з одного боку, обрахування балів, отриманих студентом з усіх видів робіт протягом семестру, а з іншого – проведення диф. заліку з даної дисципліни відповідно до заздалегідь складених питань, з якими студенти попередньо ознайомлюються. На основі цього студент отримує загальну оцінку з навчальної дисципліни.

16. Розподіл балів і критеріїв оцінювання знань студентів за результатами опанування навчальної дисципліни.

Схема 1. нарахування балів з навчальної дисципліни «Практикум із загальної психології» за видами робіт

Види робіт/контролю	Перелік тем																	
	Тема 1.						Тема 2.		Тема 3.		Тема 4.		Тема 5.		Тема 6.			
	Лабораторне заняття																	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Опитування	1							1					1		1			
Тестування				1			1			1		1		1			1	
Поточна контрольна робота									1							1		
Виконання лабораторних занять	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Виконання завдань самостійної роботи	-				1		1			1		1		1			1	
Всього за темами 1-6	2	1	1	2	2	1	3	2	2	3	1	3	2	3	2	2	3	
Екзамен				30														
Всього за результатами вивчення навчальної дисципліни				100														

Схема 2. нарахування балів з навчальної дисципліни «Практикум із загальної психології» за видами робіт

Види робіт/контролю	Перелік тем																				
	Тема 7					Тема 8.		Тема 9.		Тема 10.		Тема 11.		Тема 12		Тема 13		Тема 14		Тема 15	
	Лабораторне заняття																				
	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36		
Опитування					1						1			1							
Тестування							1			1		1						1			
Поточна контрольна робота									1								1				
Виконання лабораторних занять	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Виконання завдань самостійної роботи					1		1		1		1	1		1			1		1		
Всього за темам и 7-15	1	1	1	1	3	1	3	1	3	2	3	3	1	3	1	1	3	2	2		
Екзамен				30																	
Всього за результатами вивчення навчальної дисципліни				100																	

Шкала та критерії оцінювання відповіді за результатами опитування

Бали	Критерії оцінювання
1	Питання розкрито повністю, що свідчить про відмінне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання. Студент вільно володіє науково-понятійним апаратом.
0,5	Механічне відтворення матеріалу з деякими помилками, неточності у використанні науково-понятійного апарату.
0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.

Шкала та критерії оцінювання виконання лабораторних завдань

Бали	Критерії оцінювання
1	Виконано завдання лабораторної роботи в повному обсязі, належним чином

	оформлено висновки, в яких відображено здатність до практичного застосування отриманих знань.
0,5	Виконано завдання лабораторної роботи із несуттєвими помилками або не в повному обсязі, оформлено висновки, які частково розкривають лабораторне завдання.
0	Не виконано лабораторну роботу або виконано із суттєвими помилками.

Оцінювання тестування:

- кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів (наприклад, $0,1 \times 10 = 1$);
- правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Бали	Критерії оцінювання
1	Виконання завдань самостійної роботи здійснене у повному обсязі, не містить помилок, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на високому рівні.
0,5	Виконання завдань самостійної роботи здійснене не у повному обсязі, містить несуттєві помилки, що дає можливість оцінити рівень формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти як достатній.
0	Завдання самостійної роботи не виконано та/або результати не відповідають поставленим завданням та/або завдання виконано із суттєвими помилками.

Шкала та критерії оцінювання виконання контрольної роботи

Бали	Критерії оцінювання
1	Відповідь надана у письмовій формі, повна (не менше 90% потрібної інформації) та правильна.
0,75	Відповідь надана у письмовій формі, достатньо повна (не менше 75% потрібної інформації) або повна з незначними неточностями.
0,5	Відповідь надана у письмовій формі, неповна (не менше 60% потрібної інформації) з несуттєвими помилками.
0,25	Відповідь надана у письмовій формі, коротка (менше 30% потрібної інформації) із помилками.
0,1	Відповідь надана у письмовій формі, коротка (менше 15% потрібної інформації) із суттєвими помилками
0	Відповідь відсутня.

Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами складання диференційованого заліку

Завдання	Бали	Критерії оцінювання
1. Тестування	0-30	Кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів ($0,1 \times 10 = 1$), правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

Шкала оцінювання результатів вивчення навчальної дисципліни

Сума балів	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A- відмінно	Відмінно
82-89	B – дуже добре	Добре
74-81	C - добре	
64-73	D - задовільно	Задовільно
60-63	E - достатньо	
35-59	FX – незадовільно з можливістю повторного складання	Незадовільно
0-34	F – незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	

Правила модульно-рейтингового оцінювання знань

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них:

– при підсумковому контролі у вигляді екзамену 70 балів відведено на поточний контроль, а 30 балів – на підсумковий (для допуску до диф. заліку необхідно мати не менше 35 балів поточної успішності).

1. Поточний контроль. Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються наступним чином (розподіл орієнтовний):

– робота на лабораторних заняттях (відповіді, виконання лабораторних завдань, а в разі їх пропусків з поважної причини – індивідуальні співбесіди на консультаціях за темами відповідних занять) – до 70 балів.

Присутність на лабораторних заняттях не оцінюється в балах. Пропуски занять підлягають обов'язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій. Пропущене заняття має бути відпрацьоване впродовж двох наступних тижнів, при тривалій відсутності студента на заняттях з поважної причини встановлюється індивідуальний графік відпрацювання пропусків, але не пізніше початку екзаменаційної сесії.

Студент, який повністю виконав програму навчальної дисципліни і отримав достатню рейтингову оцінку (не менше 35 балів), допускається до підсумкового контролю з дисципліни.

2. Підсумковий контроль. Підсумковим контролем є диф. залік. Він здійснюється відповідно до вимог «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка».

17. Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки до практичних та лабораторних занять з дисципліни «Практикум із загальної психології» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 053 «Психологія» / Уклад. Є.Г. Хоменко. Полтава, 2024 р. 42 с.

18. Рекомендована література

Базова:

1. Бригадир М.Б., Бугерко Я.М., Ревасевич І.С. Загальна психологія. Збірник кейсів: навч.-метод. посіб. Тернопіль : Економічна думка ТНЕУ, 2017. 35 с.
2. Дуткевич Т. В. Загальна психологія. Київ : Центр навчальної літератури, 2019.

388 с.

3. Загальна психологія з практикумом : лабораторний практикум для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності 053 "Психологія". Ч.2 / укладач Б.В. Барчі. Мукачево : МДУ, 2017. 51 с.

4. Москалець В. П. Загальна психологія : підручник. Київ : Ліра-К, 2020. 564 с.

5. Савчин М. В. Загальна психологія : підручник. Вид. 3-тє, стереотип. Київ, ВЦ «Академія», 2020. 344 с.

6. Luteijn F, Barelds D. Psychological diagnostics in health care Boom uitgevers Amsterdam, 2019, 36 p.

7. Mitchell, G.. Revising truth or triviality: the external validity of research in the psychological laboratory. Perspectives on Psychological Science, 2012. 109-117.

Допоміжна

1. Бугерко Я. Рефлексія – засаднича умова самобуття людини. Методологія і психологія гуманітарного пізнання. Тернопіль : ТНЕУ, 2019. С. 753-802.

2. Волошина В.В., Долинська Л.В., Ставицька С.О., Темрук О.В. Загальна психологія: Практикум: Навч. посібн. К.: Каравела, 2005. 280 с.

3. Волошок О.В., Кліманська М.Б., Штепа О.С. Практикум із психології: навч.-метод. Посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. 96 с.

4. Загальна психологія. Практичні заняття: навчальний посібник / С.Ю.Діхтяренко, Н.В.Чудаєва, Г.О.Шулдик, Л.А.Данилевич. Умань : ВПЦ «Візаві», 2013. 254 с.

5. Збірник завдань з загальної психології/ за ред. В. С. Мерліна. К.: Вища школа, 1977. 230 с.

6. Кудріна Т.С. Методи дослідження мотивації: навчальний посібник. К., Інститут післядипломної освіти Київського національного університету ім. Тараса Шевченка, 2003. 121 с.

7. Матвієнко Л.І. Практикум із загальної психології: навчальний посібник. К.: ПІК ДСЗУ, 2008. 120 с.

8. Москалець В. П. Психологія особистості: підручник. Київ – Івано-Франківськ : «Нова Зоря», 2020. 435 с.

9. М'ясоїд П.А. Психологічне пізнання: історія, логіка, психологія. Київ : Либідь, 2016. 560 с.

10. Основи психології : підручник / за заг. ред. О.В. Киричука, В.А. Роменця. Вид.6-те. Київ : Либідь, 2006. 632 с.

11. Практикум з психодіагностики. 2-ге вид., виправ. і допов. / Уклад.: О. О. Музика та ін. Житомир: Житомир. держ. пед. ун-т ім. Івана Франка, 2000. 160 с.

12. Пашукова Т. І., Допіра А. І., Дьяконов Г. В. Практикум із загальної психології /За ред Т. І. Пашукової. К.: Т-во «Знання», КОО, 2000. 204 с.

13. Приходько Ю. О., Юрченко В.І. Психологічний словник-довідник: Навч. посіб. К. : Каравела, 2012. 328 с.

14. Психодіагностика особистості підлітка: Навчальний посібник з психологічної практики для студентів педагогічних і психологічних спеціальностей /За ред. О.Д. Кравченко, В.Ф. Моргуна. Полтава: АСМІ, 2008. 110 с.

15. Психологічний тлумачний словник найсучасніших термінів. Харків: Прапор, 2009. 672 с.

16. Трофімов Ю.Л., Рибалка В.В., Гончарук П.А. Психологія: Підручник. 3-тє вид., стереотип. Київ: Либідь, 2001. 560 с.

17. Турніна О.Л. Практикум з психології: Навч. посіб. К.: МАУП, 2007. 328с.

18. Фурман А.В., Гуменюк О.Є. Психологія Я-концепції: Навчальний посібник. Львів: Новий Світ-2000, 2006. 360 с

19. Фурман А. А. Психологія смисложиттєвого розвитку особистості. Тернопіль: ТНЕУ, 2017. 508 с.

19. Інформаційні ресурси

1. Сторінка курсу на дистанційній платформі: <https://dist.nupp.edu.ua/enrol/index.php?id=3406>
2. Веб-сайт Національної бібліотеки України ім. В.І.Вернадського. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Винославська О.В. Психологія. [Електронний ресурс]: [навч. посібник для студ. вузів]. Режим доступу: www.ebk.net.ua/Book
4. Психологія особистості. [Електронний ресурс]: Текст. Режим доступу: ipkdszu.kiev.ua/files/biblioteka/psih
5. Хьєл Л. Зиглер Д. Теорії Особистості. [Електронний ресурс]: Текст. Режим доступу: <https://psylib.org.ua/books/hjelz01/index.htm>
6. <http://lib.pu.if.ua>. - Сайт наукової бібліотеки Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника.
7. <http://www.nbuv.gov.ua/> - Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського.
8. <http://hklіb.npu.edu.ua/> - Наукова бібліотека національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова.
9. <http://upsihologa.com.ua/> - портал професійних психологів України «У психолога».
10. <http://pl.bookos.org/> - електронна англomовна бібліотека